

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J.J.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie I ACa .../17,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 stycznia 2018 r.,

1. oddala skargę,

**2. przyznaje adwokatowi P. J. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w [...] kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną
o należny podatek od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

UZASADNIENIE

J. J., reprezentowany przez adwokata P. J., skargą na przewlekłość postępowania o sygn. akt I ACa .../17, toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w [...], wniósł o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...], sygn. akt I ACa .../17, z powództwa J.J. przeciwko Skarbowi Państwa, nastąpiła przewlekłość postępowania,

2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20.000 zł,

3. zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz skarżącego ewentualnych kosztów tego postępowania,

4. zasądzenie na rzecz adwokata P. J. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w niniejszym postępowaniu, w tym z tytułu sporządzenia skargi na przewlekłość postępowania, według norm prawem przepisanych, łącznie z należnym podatkiem VAT - koszty te nie zostały uiszczone w całości, ani w części.

Skarżący J. J. w pierwszej kolejności podniósł, iż ograniczenie pełnomocnikowi zakresu pełnomocnictwa do zamkniętego fragmentu postępowania przeczy istocie skargi na przewlekłość postępowania, tym bardziej, że we wniosku nie wskazano, że skarga ma dotyczyć wyłącznie takiego zamkniętego fragmentu postępowania. Ponadto, pismo [...] Izby Adwokackiej z dnia 10 października 2017 r., ustanawia adwokata P. J. pełnomocnikiem w sprawie I ACa .../17, nie zaś w sprawie I ACa .../14, stanowiącej postępowanie apelacyjne, w wyniku którego uchylono zaskarżony wyrok I instancji, zakończony wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. Z powyższych powodów skarga na przewlekłość postępowania dotyczy sprawy toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] pod sygn. akt I ACa .../17.

Dalej skarżący podał, iż w jego ocenie w sprawie I ACa .../17 doszło do przewlekłości postępowania. Przewlekłość wyraża się w dwukrotnym braku doręczenia powodowi przez Sąd Apelacyjny odpowiedzi Skarbu Państwa na apelację powoda. Jak podał, sekwencja zdarzeń w tej sprawie jest następująca:

1. dnia 7 marca 2017 r. (data stempla Biura Podawczego) wpływa do Sądu Apelacyjnego w [...] odpowiedź Skarbu Państwa na apelację powoda,

2. dnia 1 czerwca 2017 r. Przewodniczący wydaje zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 28 czerwca 2017 r.,

3. podczas rozprawy z dnia 28 czerwca 2017 r. Przewodniczący stwierdza, że powodowi nie doręczono odpowiedzi na apelację i Sąd odracza rozprawę na termin z urzędu,

4. dnia 15 września 2017 r. Przewodniczący wydaje zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 20 października 2017 r.,

5. podczas rozprawy z dnia 20 października 2017 r. Przewodniczący stwierdza, że powodowi ponownie nie doręczono odpowiedzi na apelację pomimo

treści postanowienia z dnia 28 czerwca 2017 r. Sąd odracza rozprawę do dnia 29 listopada 2017 r.

Z powyższych faktów zdaniem skarżącego jednoznacznie wynika, że Sąd Apelacyjny w [...] miał możliwość doręczenia powodowi odpisu odpowiedzi na apelację, która wpłynęła dnia 7 marca 2017 r., w terminie do dnia 28 czerwca 2017 r., czyli do dnia zaplanowanej rozprawy apelacyjnej. Doręczenie tego dokumentu nie nastąpiło jednak ani do terminu rozprawy z dnia 28 czerwca 2017 r., ani też do kolejnej rozprawy z dnia 20 października 2017 r. W aktach sprawy nie znajduje się także jakakolwiek wskazówka, która mogłaby usprawiedliwić fakt braku doręczenia odpowiedzi na apelację. Dlatego, w ocenie skarżącego, w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] doszło do przewlekłości w okresie od dnia 28 czerwca 2017 r. co najmniej do dnia 27 listopada 2017 r., wynikłej z braku możliwości rozpoznania sprawy wskutek braku doręczenia powodowi odpowiedzi na apelację.

Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w [...] na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) zgłosił udział w sprawie ze skargi J.J. na przewlekłość postępowania w Sądzie Apelacyjnym w [...] w sprawie I ACa .../17 z powództwa J.J. przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w [...] i Komendzie Wojewódzkiej Policji w [...] o zapłatę i wniósł o oddalenie skargi.

Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w [...] podniósł, iż akta sprawy wraz z apelacją powoda od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 26 stycznia 2017 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 13 kwietnia 2017 r. i zarządzeniem z dnia 1 czerwca 2017 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 28 czerwca 2017 r. Na rozprawie w dniu 28 czerwca 2017 r. przewodniczący stwierdził, że powodowi nie doręczono odpisu odpowiedzi na apelację i sąd odroczył rozpoznanie sprawy nakazując doręczenie powodowi odpisu odpowiedzi na apelację. Na rozprawie w dniu 20 października 2017 r. przewodniczący stwierdził, że nie doręczono powodowi odpowiedzi na apelację i odroczył rozpoznanie sprawy do dnia 29 listopada 2017 r., ponownie nakazując doręczenie powodowi odpisu odpowiedzi na

apelację. W aktach sprawy znajduje się adnotacja o wykonaniu tego postanowienia dnia 23 października 2017 r. W dniu 29 listopada 2017 r. Sąd Apelacyjny wydał wyrok, którym zakończył postępowanie apelacyjne.

W ocenie Wiceprezesa Sądu Apelacyjnego w [...] skarga na przewlekłość postępowania, która została złożona już po wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej i po doręczeniu powodowi odpisu odpowiedzi na apelację, ma na celu wyłącznie uzyskanie odszkodowania. Należy bowiem podzielić pogląd Sądu Najwyższego, według którego jeżeli skarga na przewlekłość postępowania została złożona już po wyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, to oczywiste jest, że nie może ona spełnić jednej ze swoich funkcji, to jest prewencyjnej i została wniesiona wyłącznie w celu uzyskania odszkodowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie ma uzasadnionych podstaw.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Zgodnie zaś z treścią art. 2 ust. 2 powołanej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd

lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15, LEX nr 2032325).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednak, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884, z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, LEX nr 2122413 oraz z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17, LEX nr 2261732).

Jak ustalono w przedmiotowej sprawie, akta sprawy wraz z apelacją powoda od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 26 stycznia 2017 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 13 kwietnia 2017 r. i zarządzeniem z dnia 1 czerwca 2017 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 28 czerwca 2017 r. Na rozprawie w dniu 28 czerwca 2017 r. przewodniczący stwierdził, że powodowi nie doręczono odpisu odpowiedzi na apelację i sąd odroczył rozpoznanie sprawy nakazując doręczenie powodowi odpisu odpowiedzi na apelację. Na rozprawie w dniu 20 października 2017 r. przewodniczący stwierdził, że nie doręczono powodowi odpowiedzi na apelację i odroczył rozpoznanie sprawy do dnia 29 listopada 2017 r.,

ponownie nakazując doręczenie powodowi odpisu odpowiedzi na apelację. W aktach sprawy znajduje się adnotacja o wykonaniu tego postanowienia dnia 23 października 2017 r. W dniu 29 listopada 2017 r. Sąd Apelacyjny wydał wyrok, którym zakończył postępowanie apelacyjne. Skarżący upatruje wystąpienia przewlekłości w okresie od dnia 28 czerwca 2017 r. co najmniej do dnia 27 listopada 2017 r., albowiem właśnie wtedy występowała niemożność rozpoznania sprawy wskutek braku doręczenia powodowi odpowiedzi na apelację. Skarżący wskazał, że nie znajduje wytłumaczenia dla takiego postępowania Sądu.

Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, iż odroczenie rozprawy przez Sąd Apelacyjny w sytuacji braku potwierdzenia doręczenia powodowi odpisu odpowiedzi na apelację było działaniem nie tylko zasadnym, ale wręcz wymaganym. Sądowi Apelacyjnemu nie sposób także czynić zarzutu z tytułu samego braku doręczenia pisma - mogącego zresztą wynikać z błędu popełnionego przez operatora pocztowego - skoro zarządzenie w tym przedmiocie zostało prawidłowo wydane. Słusznie także zauważono w odpowiedzi na skargę, iż została ona złożona już po wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej i po doręczeniu powodowi odpisu odpowiedzi na apelację. W orzecznictwie przyjmuje się natomiast, że jeżeli skarga na przewlekłość postępowania została złożona już po wyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, to oczywiste jest, że nie może ona spełnić jednej ze swoich funkcji, to jest prewencyjnej i została wniesiona wyłącznie w celu uzyskania odszkodowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2017 r., III SPP 24/17, LEX nr 2329016). Ponadto, niezależnie nawet od tego stwierdzenia wskazać warto, iż w dniu 29 listopada 2017 r. Sąd Apelacyjny wydał wyrok, którym zakończył postępowanie apelacyjne. To z kolei oznacza, że od momentu wpływu do Sądu Apelacyjnego w [...] akt sprawy wraz z apelacją powoda od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 26 stycznia 2017 r. do momentu wydania wyroku przez Sąd Apelacyjny w [...] minęło jedynie około 7 miesięcy, w trakcie których rozprawa była wyznaczana trzykrotnie (dwukrotne odroczenie wynikało z trudności w doręczaniu pism). W żadnym wypadku nie można więc mówić o bezczynności Sądu w toku postępowania, ani o nieprawidłowości podejmowanych przez niego czynności. Czas trwania przedmiotowego postępowania apelacyjnego nie może być uznany za nadmiernie wydłużony. Dla oceny zasadności rozpoznawanej skargi

nie ma zatem istotnego znaczenia sama przyczyna dwukrotnego, nieskutecznego doręczenia pisma stronie postępowania. Wobec wszystkich wskazanych okoliczności należy stwierdzić, że postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie I ACa .../17 nie cechuje się nieuzasadnioną zwłoką w rozumieniu przepisów ustawy o skardze na przewlekłość.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc